

پخشیه ۱۱ خرداد ۱۳۹۹

۲۶۴۷

برق

خبرنامه روزانه سندیکای صنعت برق ایران

درخواست سندیکا از وزیر نیرو؛

ضرورت تداوم حمایت از سیاست خرید تضمینی برق نیروگاه‌های خورشیدی انشعابی

سندیکای صنعت برق ایران طی نامه‌ای از مقام عالی وزارت نیرو درخواست کرده است از ادامه سیاست خرید تضمینی برق نیروگاه‌های خورشیدی انشعابی (زیر ۱۰۰ کیلووات) حمایت کنند. در ابتدای نامه آمده است که در سال‌های اخیر همسو با سیاست‌های کلان کشور و به دلیل سیاست خرید تضمینی برق به صورت بلندمدت از نیروگاه‌های تجدیدپذیر، بیش از ۲۰۰ شرکت پیمانکار، مشاور، تامین کننده و تولیدکننده تجهیزات تجدیدپذیر در سراسر کشور مشغول به فعالیت شده‌اند. بدون شک مزیت‌هایی چون تولید پراکنده برق در محل مصرف، کاهش تلفات شبکه، پیک‌سایی در اوج مصرف تابستان و ایجاد اشتغال در سطح کشور، مرهون روش خرید تضمینی برق خورشیدی بیست ساله این نوع نیروگاه‌ها بخصوص سامانه‌های خورشیدی انشعابی (تا ۱۰۰ کیلووات) و همکاری ساختاریافته، متمرکز و موفق سازمان ساتبا، توانیر و شرکت‌های توزیع برق در این زمینه بوده است. در ادامه تاکید شده است که طبق نظر کارشناسان روش اعطای کمک هزینه برای احداث سامانه‌های خورشیدی که در

سال‌های ۹۲ و ۹۳ اجرایی شد از نظر فنی، اجرایی، اقتصادی، ترویج و فرهنگ‌سازی با توفیق چندانی مواجه نبوده است. این در حالیست که خرید برق از سامانه‌های خورشیدی انشعابی نسبت به نیروگاه‌های مگاواتی به بودجه بسیار کمتری نیاز دارد. بطوریکه تاکنون حدود ۳۰ مگاوات سامانه خورشیدی انشعابی در کشور نصب شده است و طبق محاسبات انجام شده با فرض نصب حدود ۳۰ الی ۴۰ مگاوات سامانه خورشیدی انشعابی در طول سال ۹۹، بودجه‌ای برابر ۴۰ میلیارد تومان در سال برای خرید برق آن‌ها مورد نیاز است که در برابر فواید آن و تعداد شرکت‌هایی که در سراسر کشور در این حوزه فعال هستند، ناچیز بوده و بار مالی چندانی بر دولت تحمیل نمی‌کند. در پایان ضمن اشاره به جزئیاتی از مزیت‌های روش خرید تضمینی ۲۰ ساله و معایب روش اعطای کمک هزینه، از وزیر نیرو درخواست شده است با حمایت از ادامه سیاست خرید تضمینی برق نیروگاه‌های خورشیدی انشعابی (زیر ۱۰۰ کیلووات)، از تغییر در سیاست فعلی جلوگیری شود.

- منتظر رشد ۲۰ درصدی قیمت دلار در ادامه سال باشید ۲
- کابلسازی ایران - بایکا پیشرو در مسوولیت اجتماعی ۳
- لزوم تشکیل «شورای ثبات مالی» ۴
- بازی جدید بانک‌ها برای جلوگیری از تعویق پرداخت اقساط تسهیلات قرض الحسنه ۵
- مهم‌ترین بخش‌های قانون جدید چک با تعلق بانک مرکزی هنوز اجرایی نشده است ۶
- همه شرکت‌ها ملزم به واریز سود سهامداران از طریق سامانه سجام ۷
- احتمال اعمال تحریم‌های بیشتر علیه خط لوله گاز روسیه به اروپا توسط آمریکا ۷
- قدرت سیاسی و کنش اقتصادی ۸
- راهکارهای اجرایی توسعه کارآفرینی در ایران ۹

سندیکای صنعت برق ایران

دعوت به همکاری

یک شرکت معتبر از افراد واجد شرایط ذیل جهت همکاری دعوت به عمل می آورد:

۱. مهندس الکترونیک برای کنترل کیفی با ۲ سال سابقه کار
۲. مهندس برق قدرت برای بخش بازاریابی و فروش با حداقل ۲ سال سابقه کار
۳. تکنسین تابلو سازی با حداقل یکسال سابقه کار
۴. تکنسین الکترونیک

متقاضیان واجد شرایط می توانند رزومه خود را

به آدرس پست الکترونیکی data@ieis.ir ارسال نمایند

منتظر رشد ۲۰ درصدی قیمت دلار در ادامه سال باشید

حمیدرضا صالحی رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران اصلی ترین مشکل بازار ارز به مابه التفاوت نرخ تورم داخلی با تورم خارجی بازمی گردد.

در حالی که طی سال گذشته نرخ تورم در ایران بیش از ۴۱ درصد بوده، اما کشورهای توسعه یافته جهان مانند آمریکا نرخ تورم دو درصدی را نقطه امنی برای اقتصاد خود تعریف کرده اند، چون می توان انتظار داشت که نرخ دلار رشد نکند. حال رئیس کل بانک مرکزی از هدف گذاری تورم ۲۲ درصدی در سال ۹۹ سخن به میان آورده اند و در اتفاقی نادر برای تورم هدف عددی تعیین کرده اند. اما باید توجه داشت که در صورت تحقق چنین تورمی هم باید منتظر رشد ۲۰ درصدی قیمت دلار باشیم. چرا که مابه التفاوت تورم داخلی و خارجی به بیش از ۲۰ درصد می رسد. از چین هم نمی توان انتظار داشت که منافع خود را قربانی مصالح ایران کند. طبیعتاً این کشور رفته رفته به بازار نفت برگشته و اگر نتواند نفت مورد نیاز خود را از ایران تامین کند به مشارکت با دیگر کشورها روی می آورد. آنگاه بازار ارز ایران با کمبود منابع مواجه می شود.

ارائه خدمات عمومی و درمانی در جامعه می‌کنند. در کشور ما نیز این موضوع باید توجه بنگاه‌های اقتصادی قرار گیرد و آنها در کنار فعالیتهای اقتصادی خود باید به موضوع مسوولیت اجتماعی نیز توجه داشته باشند. شرکتهای بخش خصوصی مانند سایر نقاط دنیا باید در موضوع مسوولیت اجتماعی مشارکت فعال داشته باشند. مسوولیت اجتماعی تنها به مسائل مالی باز نمی‌گردد و مواردی مانند ایجاد محیط اجتماعی شاد، پویا، امکانات رفاهی، ارتقا سطح کیفیت زندگی و فرهنگ سازی را نیز شامل می‌شود. اگر هر تشکیلات، شرکت، سازمان و کارخانه‌ای در هر شهر بتواند بخشی از این وظایف را به عهده بگیرد، سهم بسزایی در ارتقا سطح زندگی مردم در آن شهر خواهد داشت.

شرکت کابلسازی ایران - بایکا (سهامی عام) حدود ۵۵ سال پیش توسط خانواده‌های رحیم زاده خوبی، چایچیان و شرکت بایکای آلمان و همکاری سازمان گسترش صنایع ایران تاسیس شد. بنیان گذاران این شرکت از ابتدای تاسیس توجه ویژه‌ای به مسوولیت اجتماعی داشتند. به گونه‌ای که در کارخانه تهران این شرکت، فضای سبز، امکانات ورزشی و تفریحی ایجاد شده است و در جهت بهبود سطح زندگی کارگران و پرسنل، اقدامات خوبی نظیر ایجاد تعداد زیادی واحد مسکونی برای هر دو کارخانه تهران و شیراز با همکاری پرسنل انجام شده است. همچنین تامین اجتماعی به معنای واقعی از ابتدای تاسیس مورد توجه بوده و شرکت و پرسنل با علاقه و همبستگی زیاد مجموعاً حالت یک خانواده را تشکیل داده‌اند. همکاری بنده با شرکت کارخانجات کابلسازی ایران از سال ۱۳۷۶ آغاز شد و در سال ۱۳۹۵ عهده دار سمت سرپرستی (مدیرعامل) این شرکت بودم. در این مدت برای افزایش سطح کیفیت زندگی کارمندان

گام‌های خوبی برداشته شد. در آن برهه زمانی جو ناهماهنگی و نارضایتی در پرسنل وجود داشت. یکی از اقدامات این بود که سعی گردید تا انگیزه کار گروهی و علاقمندی و همبستگی را در پرسنل مجدداً احیا کنیم و در مواردی از سرمایه شخصی خود مقادیر مورد نیاز نقدینگی وارد شرکت گردید تا پرسنل به موقع حقوق و مزایای خود را دریافت کنند. در این رابطه برای ادامه فعالیت شرکت و رونق تولید، مواد اولیه مورد نیاز شرکت در حجم وسیعی سرمایه گذاری گردید. از سایر اقدامات این بود که به مناسبت‌ها و اعیاد مختلف در طول سال سعی کردیم با اهدای هدیه و مایحتاج مورد نیاز از پرسنل و خانواده‌های آنها حمایت کنیم. بعد از آن نیز در مقام هیات مدیره شرکت و همگام با هیات مدیره محترم و مدیر عامل همواره در مقام دفاع از حق و حقوق پرسنل گام برداشته شد به گونه‌ای که بابت پرداخت سنوات، در هر سال معادل ۷۵ تا ۸۰ روز به پرسنل پرداخت شد که این موضوع بین کار فرمایان در کشور کم سابقه است. در سال ۹۷ برای تمرکز در تولید و کاهش هزینه‌های تولید، بخشی از ماشین‌آلات کارخانه تهران به شیراز منتقل شد. حتی در زمان جابه جایی و انتقال آن به کارخانه شیراز، عمده کارکنان شرکت تعدیل نشد و در دفتر تهران و در محل کارخانه و یا گروه بهمن مشغول بکار شدند و در صورت داشتن شرایط، بازنشستگی و با باز خریدی مطلوب پرسنل انجام شد. در محل کارخانه شیراز ۴۸ واحد مسکونی نیز ایجاد شده است که سرمایه بسیار خوبی برای شرکت و پرسنل است. بخشی از این واحد‌ها در اختیار پرسنل متاهل و بدون مسکن قرار داده شده و یا می‌شود. علاوه بر این در محل کارخانه شیراز، زمین فوتبال، سالن‌های ورزشی بسکتبال، والیبال، بدنسازی و استخر شنا و فضاهای سبز بسیار زیبا برای استفاده پرسنل ایجاد شده است. همچنین

سالن اجتماعات و آمفی تاتر با گنجایش ۲۰۰ نفر احداث شده است. طبق صحبت‌های صورت گرفته با دانشگاه شیراز اعلام آمادگی کردیم تا کنفرانس‌های علمی و تحقیقاتی در زمینه مهندسی برق و کابل را در این کارخانه برگزار شود.

یکی از اقدامات خوب شرکت، ایجاد صندوق مالی و ذخیره برای کمک به پرسنل شرکت است. تمامی پرسنل شرکت در این صندوق عضو بوده و هر کدام به سهم خود بخش کوچکی به این صندوق پرداخت کرده ولی بخش عمده نقدینگی این صندوق توسط شرکت پرداخت می‌شود. این صندوق در زمان‌های مختلف به افراد نیازمند بابت تامین هزینه‌های بیماری، ازدواج، جهیزیه و مشابه کمک می‌کند. علاوه بر این برای کمک به افراد خارج از شرکت که نیاز مالی می‌رسانند، با یک سازمان خیریه توافق شده که با پرداخت قرض الحسنه، خدمات کمکی را از طریق این سازمان خیریه بطور موردی دریافت کنند.

همچنین برنامه‌ای برای ایجاد موزه صنعت برق در محل کارخانه این شرکت داریم. با توجه به اینکه شرکت کابلسازی ایران اولین و قدیمی‌ترین شرکت کابلسازی و صنعت برق کشور محسوب شده، از این رو برای موضوع مسوولیت اجتماعی و ایجاد موزه صنعت برق و انتقال تجربیات گذشتگان و روند تکامل تکنولوژی صنعت برق و کابل در دنیا و ایران، احساس وظیفه می‌کنیم. در حال حاضر، ماشین‌آلات قدیمی و اولیه کارخانه را که مربوط به ۵۵ سال پیش است را در بخشهایی از سالن‌های کارخانه نگهداری و حفاظت می‌کنیم.

در رابطه با مسوولیت اجتماعی خوشبختانه در استان فارس، ارگان‌ها و سازمان‌ها شامل استانداری، شهرداری، سازمان صمت، اداره کار و... با ما همگام و مشوق ما در این زمینه هستند.

کابلسازی ایران - بایکا پیشرو در مسوولیت اجتماعی

جواد عرفانیان / سهام‌دار مدیریتی شرکت کابلسازی ایران (سهامی عام) و مدیر عامل شرکت مهندسی نیرو رامشیر

درسالهای اخیر موضوع مسوولیت اجتماعی مورد توجه بسیاری از شرکتهای در سراسر دنیا بوده و اقداماتی چشمگیر در این زمینه انجام شده است.

از نظر مالی شرکتهای بزرگ دنیا بخشی از سود و درآمد خودشان را صرف رفاه جامعه، محیط زیست،

لزوم تشکیل «شورای ثبات مالی»

یک کارشناس مدیریت مالی با اشاره به آثار انتشار اوراق بدهی دولت بر نرخ سود و متغیرهای پولی، گفت: برای هماهنگی بین بانک مرکزی و خزانه‌داری کل با هدف هم‌راستایی بین انتشار اوراق توسط دولت و عملیات بازار باز بانک مرکزی، ضروری است «شورای ثبات مالی» ایجاد شود.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، براساس قانون بودجه سال ۹۹ دولت مجاز به انتشار ۹۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی است و از طرف دیگر دولت قصد دارد با اخذ مجوز از شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا ۱۵۰ هزار میلیارد تومان دیگر اوراق بدهی منتشر کند. این اوراق برای جبران کسری بودجه دولت در سال ۹۹ است.

دولت تاکنون آماری از مانده اوراق بدهی خود نزد بانک‌ها و سایر اشخاص ارائه نکرده‌اند اما مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش شماره ۲ خود از بودجه سال ۹۹ نوشته است: «در بودجه سال ۱۳۹۹، حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان اجازه انتشار اوراق بدهی در جداول بودجه و خارج آن به دولت داده شده است. این مبلغ نسبت به سال گذشته بیش از ۲ برابر شده است. این مبلغ نسبت به رقم درج شده در بودجه ۶ سال گذشته، ۳۰ برابر شده است.»

در صورتی که این ۱۵۰ هزار میلیارد تومان را به رقم ۹۰ هزار میلیارد تومان اضافه کنیم، رقم ۲۴۰ هزار میلیارد تومان (میزان اوراقی که دولت به دنبال فروش آن است) در سال ۹۹ نسبت به بودجه سال ۹۸ در مجموع حدود ۵,۳ برابر شده است. این مبلغ ۸۰ برابر رقم در نظر گرفته شده در بودجه ۶ سال گذشته (بودجه سال‌های ۹۲ تا ۹۷) است.

نگاهی به آمار و ارقام نقدینگی در پایان سال ۹۸ نشان می‌دهد که میزان اوراق ۲۴۰ هزار میلیارد تومانی معادل حدود ۱۰ درصد از کل نقدینگی سال ۹۸ است. البته نقدینگی قطعاً امسال هم روند صعودی خواهد داشت و در صورتی که این متغیر امسال حداقل ۲۰ درصد رشد داشته باشد، رقم کل نقدینگی تا پایان سال جاری به ۲ هزار و ۹۶۶ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. بنابراین ۲۴۰ هزار میلیارد تومان در سال ۹۹ معادل ۸ درصد کل نقدینگی خواهد بود.

دولت برای این اوراق نرخ سود ۱۵ درصدی در نظر گرفته و اوراق را در قالب عقد مباحه منتشر خواهد کرد. براساس اطلاعیه بانک مرکزی ۱۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی دولت از ۱۱ خرداد ماه عرضه خواهد شد. درباره این مسائل و نگرانی‌هایی موجود درباره آثار عرضه ۲۴۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی دولت با مجید شاکری متخصص مدیریت مالی به گفت‌وگو پرداختیم که متن آن را در ادامه می‌خوانید.

*می‌توان نرخ سود اوراق بدهی دولت را در همین ۱۵ درصد نگه داشت اما نرخ تنزیل اوراق را تغییر داد
فارس: به نظر شما انتشار بدهی دولت در قالب عقد مباحه و با نرخ سود ۱۵ درصد، در شرایط کنونی مناسب است؟

شاکری: تا به حال تجربه بازارگردانی بانک مرکزی را نداشته‌ایم و مقوله نیاز بانک‌ها به اوراق برای ورود به بازار بین بانکی تا به حال تجربه نشده است. این نرخ

۱۵ درصد است و علاوه بر آن یک کسری هم روی ارزش اوراق می‌خورد. فرض مثال در شرایطی تورم ۳۳ درصد و تورم هدف‌گذاری بانک مرکزی ۲۲ درصد است بنابراین نرخ ۱۵ درصد باز هم منفی است اما امکان تنزیل اوراق تا حدودی وجود دارد.

فارس: با توجه به اینکه در حال حاضر نرخ سود سپرده ۱۵ درصد است، آیا نرخ ۱۵ درصد برای بانک‌ها به عنوان خریداران اصلی اوراق جذاب خواهد بود؟

شاکری: در حال حاضر نرخ سود اسناد خزانه اسلامی ۱۴,۵ درصد است و از آن استقبال می‌شود. می‌توان نرخ سود را در همین ۱۵ درصد نگه داشت اما نرخ تنزیل اوراق را تغییر داد. به عنوان مثال دولت زیر ارزش اسمی اوراق به خریدار اوراق را بفروشد. با این کار در مجموع نرخ سود بیش از ۱۵ درصد می‌شود. هرچقدر میزان عرضه اوراق بیشتر باشد، قیمت اوراق کمتر می‌شود و در مجموع نرخ سود موثر افزایش می‌یابد. باید ببینیم نرخ سود مورد نظر بانک مرکزی در چه سطحی است. فارس: اگر ۲۴۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی به سیستم بانکی تزریق شود، آیا نرخ سود بانکی تحت تاثیر قرار نخواهد گرفت و در صورت افزایش نرخ سود موثر اوراق به بیش از ۱۵ درصد، نرخ سود سپرده افزایشی نخواهد شد؟

شاکری: بستگی دارد چگونه نگاه کنیم. در ایران سود سپرده، نرخ سود بازار بین بانکی، اوراق دولت و نرخ تسهیلات همبستگی زیادی با هم ندارند. کمابیش می‌دانیم که بین نرخ سود اوراق دولت با نرخ سود بازار بین بانکی همبستگی نسبی وجود دارد اما نرخ سپرده تابع عوامل دیگری است و عاملی مثل نظارت بر بانک‌ها هم بر نرخ سود تاثیر دارد.

واقعیت این است که عملیات بازار باز معمولاً در شرایطی باید اجرا شود که نرخ سود سپرده و تسهیلات آزاد باشد اما این به معنای آن نیست که در همه کشورها هم

نرخ سود سپرده و تسهیلات آزاد است مثلاً در آمریکا در دهه ۷۰ وقتی بانک مرکزی عملیات بازار باز انجام می‌داد، نرخ سود سپرده و تسهیلات سقف داشت.

عملیات بازار باز را باید بیشتر از زاویه بازارگردانی دولت ببینیم. به دلایل متفاوتی مدتی زمان می‌برد که رابطه‌ای بین نرخ سود بین بانکی و اوراق بدهی دولت به وجود بیاید و به همین دلیل معتقدم امسال باید عملیات بازار باز را باید از زاویه بازارگردانی دولت ببینیم.

* نگاه پولی مدرن و کلاسیک به انتشار اوراق بدهی دو دیدگاه در زمینه عملیات بازار باز وجود دارد. دیدگاه پولی مدرن می‌گوید در قالب عملیات بازار باز به اندازه نرخ سود هدف‌گذاری شده بانک‌ها خریدار اوراق خواهند بود و بانک مرکزی برای کنترل نرخ سود با تزریق پایه پولی، اوراق خریداری می‌کند و می‌گوید دولت است که تعیین‌کننده نرخ بدهی خودش است. دیدگاه کلاسیک می‌گوید دولت در شرایط رکود کسری بودجه اوراق بدهی منتشر می‌کند و در زمان رونق و افزایش درآمد بدهی خود را تسویه می‌کند.

ادبیات پایداری بدهی در اینجا بیشتر مدنظر است. در بحث پایداری بدهی هم چون دولت نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی پایین است فعلاً نگرانی زیادی برای آن وجود ندارد. چون نرخ تامین مالی دولت را باید نرخ واقعی بدانیم و نه اسمی، در شرایط تورمی فعلی افزایش نرخ تامین مالی دولت با نرخ ۱۵ درصد و بیشتر اشکالی ندارد. البته در صورت کاهش نرخ تورم نرخ تامین مالی هم متناسب با آن کاهش یابد.

فارس: بیم‌هایی در این میان وجود دارد. اگر در سال ۹۹ در مجموع ۲۳۰ تا ۲۴۰ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر شود، و با توجه به اینکه تا پایان سال ۱۰ ماه باقی مانده است در واقع به طور متوسط هر ماه باید ۲۴ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر شود. البته قطعاً هر

بازی جدید بانک‌ها برای جلوگیری از تعویق پرداخت اقساط تسهیلات قرض‌الحسنه +سند

در حالی که مطابق ابلاغیه بانک مرکزی قرار بود زمان پرداخت اقساط تسهیلات قرض‌الحسنه در ماه‌های اسفند ۹۸ تا اردیبهشت ۹۹، به پایان مهلت پرداخت این تسهیلات منتقل شود، برخی بانک‌ها این اقساط را جزء بدهی بانکی افراد قرار می‌دهند تا اخذ وام جدید از بانک‌ها برای این افراد و حتی ضامن شدن برای افراد دیگر توسط آنها بدون پرداخت اقساط مذکور ممکن نباشد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، با آغاز شیوع کرونا در کشور در اواخر بهمن ماه پارسال و تعطیل یا نیمه تعطیل شدن بسیاری از کسب و کارها در کشور، دولت تصمیم گرفت با اجرای برخی مصوبات، فشار اقتصادی وارد شده به زندگی میلیون‌ها نفر از مردم را تا حدودی کاهش دهد. در همین راستا، یکی از مهم‌ترین مصوبات دولت که به پیشنهاد بانک مرکزی و با تصویب شورای پول و اعتبار اجرایی شد، تعویق سه ماهه اقساط کلیه وام‌های قرض‌الحسنه دریافتی مردم از بانک‌های مختلف به مدت سه ماه (اسفند ۹۸ تا اردیبهشت ۹۹) بود.

در بند «الف» ابلاغیه بانک مرکزی مورخ ۱۵ اسفندماه ۹۸ به بانک‌ها درباره این مصوبه شورای پول و اعتبار آمده است: «بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند در صورت درخواست مشتریان مشمول که بمطابق آن توسط دولت متحرک تعیین و معافاً اعلام خواهد شد و کلیه دریافت‌کنندگان قرض‌الحسنه که به دلیل شرایط به‌وجود آمده ناشی از شیوع ویروس کرونا قادر به بازپرداخت اقساط تسهیلات و وام خود در مواعد مقرر نیستند منوط به آن که در چارچوب مفاد دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری، بدهی آن‌ها تا تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۱ در طبقه جاری قرار داشته باشد، اقساط تسهیلات دریافتی و نیز اقساط قرض‌الحسنه آن‌ها که طی ماه‌های اسفند ۱۳۹۸، فروردین ۱۳۹۹ و اردیبهشت ۱۳۹۹ سررسید می‌شود را پس از پایان دوره بازپرداخت اقساط، دریافت نمایند».

علی‌رغم صراحت مصوبه شورای پول و اعتبار و ابلاغیه بانک مرکزی و تأکید مجدد بانک مرکزی در تاریخ ۲۱ اسفندماه و در حاشیه اعلام مصادیق

کسب و کارهایی که مشمول سه ماه تعویق اقساط وام‌هایشان خواهند بود، مبنی بر اینکه «یادآور می‌شود اقساط وام‌های قرض‌الحسنه کلیه اشخاص بدون قید و شرط به مدت سه ماه به تعویق خواهد افتاد و بانک‌ها موظف به اجرای این بخشنامه هستند»، برخی بانک‌ها به بهانه‌های مختلف حاضر به اجرایی کردن این موضوع نشدند و حتی اقدام به برداشت خودکار مبالغ این اقساط از حساب تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آن‌ها کردند. همین امر، انتقادات گسترده مردم و رسانه‌ها را به دنبال داشت. با توجه به همین موضوع، بانک مرکزی با ابلاغ بخشنامه جدیدی در تاریخ ۰۶/۰۱/۱۳۹۹ به بانک‌ها، اعلام کرد: «متذکر می‌شود تمامی دریافت‌کنندگان قرض‌الحسنه فارغ از این که امکان پرداخت و یا وصول اقساط از آن‌ها وجود داشته باشد و نیز قطع نظر از نوع کسب و کار و فعالیت قرض‌الحسنه، مشمول استفاده از مزایای بخشنامه فوق‌الذکر می‌باشند. لذا بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند چنانچه مبالغ اقساط قرض‌الحسنه سررسید شده در بازه زمانی موضوع مصوبه صدرالاشاره از حساب تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آن‌ها برداشت شده است را مسترد نمایند».

براساس ابلاغیه جدید بانک مرکزی، بانک‌ها نه تنها موظف شده بودند اقساط تسهیلات قرض‌الحسنه در سه ماهه اسفند ۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۹۹ را از تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آنها نگیرند، بلکه در صورتی که تاکنون برخی از این اقساط را از حساب تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آنها، به صورت خودکار برداشت کرده بودند، باید به آنها بر می‌گرداندند.

در راستای نظارت بر اجرای این موضوع، بانک

مرکزی «سامانه ثبت شکایات احتمالی مشتریان بانکی دارای تسهیلات قرض‌الحسنه» را راه‌اندازی کرد تا اگر برخی بانک‌ها حاضر به برگرداندن برخی از اقساط تسهیلات قرض‌الحسنه برداشته شده از حساب تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آنها، نشدند، مردم بتوانند به بانک مرکزی اعلام کنند تا هم با تخلف این بانک‌ها برخورد شود و هم در اسرع وقت، اقساط مذکور به حساب تسهیلات‌گیرندگان یا ضامین آنها برگردانده شود. چند روز بعد (۲۳ فروردین)، روابط عمومی بانک مرکزی اعلام کرد: «عدم برداشت اقساط وام‌های قرض‌الحسنه توسط بانک‌ها عملیاتی شد».

همچنین فرهاد حنیفی معاون نظارت بانک مرکزی در گفت‌وگو با صدا و سیما در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ماه با اشاره به مصوبه اسفندماه سال گذشته شورای پول و اعتبار درباره تعویق دریافت اقساط تسهیلات قرض‌الحسنه در ماه‌های اسفند ۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۹۹ به دلیل شیوع کرونا، اعلام کرد: «در بخشنامه به صراحت اعلام شده که این سه ماه مشمول جریمه دیرکرد و کارمزد اضافه نمی‌شود».

با این وجود، برخی بانک‌ها باز هم زیر بار اجرای این مصوبه شورای پول و اعتبار و ابلاغیه بانک مرکزی نرفتند و به بهانه‌های مختلف تلاش کردند تا همچنان دریافت اقساط وام‌های قرض‌الحسنه تسهیلات‌گیرندگان را به تعویق نیندازند. همین امر نیز با انتقادات گسترده رسانه‌ها مواجه شد. به عنوان مثال، این گزارش‌های رسانه‌ها را ببینید (روزنامه آفتاب یزد، خبرگزاری آنا و خبرگزاری تسنیم).

در همین راستا، خبرگزاری فارس هم با انتشار گزارشی در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ماه، به تخلفات صورت گرفته توسط بانک‌های مختلف مانند ملی،

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، مطابق قانون جدید چک، بانک مرکزی موظف شده بود تا یک سال بعد از ابلاغ این قانون، بندهایی از قانون مذکور از جمله چک الکترونیک را اجرا نماید. این مهلت قانونی بانک مرکزی در آذرماه ۹۸ به پایان رسید و اکنون با گذشت بیش از ۶ ماه از پایان مهلت مذکور، همچنان بانک مرکزی این بندها را اجرایی نکرده است.

یاسر مرادی کارشناس امور بانکی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس درباره بندهای اجرا نشده قانون جدید چک گفت: تکالیف مندرج در قانون چک به سه دسته تقسیم می‌شدند. بعضی از آنها باید ۱۵ روز بعد از درج در روزنامه رسمی که ۵ آذرماه ۹۷ بود، اجرایی می‌شدند یعنی تا تاریخ ۲۱ آذر ۹۷ برخی بندهای قانون جدید چک به مرحله لازم الاجرا شدن می‌رسیدند و متأسفانه الان ما در همان بخش اول یعنی بندهایی که باید در تاریخ ۲۱ آذر ۹۷ لازم الاجرا می‌شدند، مانده‌ایم.

وی افزود: بانک مرکزی در تاریخ ۲۷ اسفند ۹۷ بخش‌هایی از قانون چک را برای شبکه بانکی لازم‌الاجرا و الزام‌آور دانست ولی در آن بخشنامه با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از تکالیف قانون چک از جمله بحث تکالیف ماده ۵ مکرر، بویژه مسدود کردن حسابهای افرادی که چک آنها برگشت خورده را بانک مرکزی هنوز به شبکه بانکی ابلاغ نشده، شاهد اجرایی شدن محرومیت‌هایی افرادی که چکشان برگشت خورده از جمله بستن حساب و محرومیت از سایر خدمات بانکی نبودیم.

این کارشناس امور بانکی اظهار داشت: الان اولین تکلیفی که بانک مرکزی باید انجام دهد، ابلاغ سریع این بخشنامه به شبکه بانکی است که حساب افرادی که چکشان برگشت می‌خورد حتماً به میزان مبلغ چک باید مسدود کنند. البته شبکه بانکی نباید

منتظر ابلاغ بانک مرکزی باشد و باید با توجه به ابلاغ خود قانون و لازم الاجرا شدن، آن را اجرا کند مرادی در باره دسته دوم تکالیف قانون جدید چک نیز اظهار داشت: دسته دوم تکالیف قانون جدید چک هم تکالیفی بودند که یک سال بعد از لازم الاجرا شدن قانون یعنی در تاریخ ۲۱ آبان ۹۸ باید اجرا می‌شدند. در این باره، سه نکته مهم وجود داشت. یکی همان بحث چک الکترونیک است، یکی تهیه دستورالعمل ضوابط، شرایط، دریافت دسته چک و نحوه محاسبه سقف اعتباری و مقادیری که قرار است در برگه چک مندرج شود و بحث سوم همان بحث چک موردی است.

این کارشناس امور بانکی ادامه داد: در این مورد هم هنوز بانک مرکزی برای هیچ کدامشان اقدامی نکرده است. بخشی از آن یعنی بحث ضوابط دریافت دسته چک و در بخش اعتباری هم الان پیش نویس دستورالعمل حساب جاری جدید آماده شده و در حال دریافت نظرات برای ابلاغ به شبکه بانکی هستند. امیدواریم که تا قبل از پایان تابستان امسال انشاءالله این موضوع به شبکه بانکی ابلاغ شود و برخی از این مشکلات مرتفع شود. اما بحث چک الکترونیک و چک موعدی که هر دو از موارد بسیار مهم برای کاهش مراجعات به بانکها و کاهش جعل چک و همچنین برگشت اعتبار به چک هستند متأسفانه هنوز هیچ اتفاقی عملیاتی رخ نداده است و به نظر می‌رسد که بانک مرکزی اراده‌ی کافی و چالاکی لازم برای اجرایی کردن این موارد را ندارد.

مرادی درباره دسته سوم تکالیف بانک مرکزی در قانون جدید چک گفت: مهمتر از این موارد دسته سوم تکالیف است که باید حدود دو سال بعد از لازم اجرا شدن قانون یعنی در تاریخ ۲۱ آذر ۹۹ اجرا می‌شدند و بانک مرکزی از الان باید زیرساختهای لازم را فراهم کند که تقریباً

کمتر از ۶ ماه دیگر برای انجام این کار فرصت دارد. بحث جلوگیری از صدور دسته چک جدید و چک موردی برای افراد ورشکسته و دارای چک برگشتی است که در دستورالعمل جدید حساب جاری این تعریف شده و آمده که انشاءالله این قانون اجرایی می‌شود. بحث بعدی ممنوعیت صدور و ظهرنویسی چک در وجه حامل است و اینکه ثبت انتقال چک در سامانه‌ی صیاد به جای پشت نویسی فیزیکی و اینکه تسویه چک صرفاً در سامانه چکاوک بر اساس استعلام از سامانه‌ی صیاد اتفاق بیفتد. وی افزود: در این زمینه بانک مرکزی باید زیرساخت‌های لازم را فراهم کند برای اینکه کسی که می‌خواهد چک را صادر کند، بتواند که وارد سیستم بانک مرکزی شود، صدور آن چک را ثبت کند و آن فردی که ذینفع چک هم هست وارد آن سیستم بشود و دریافت چک را مورد تأیید خودش قرار بدهد و همچنین اگر فردی بخواهد چک را انتقال بدهد و ظهرنویسی کند در سامانه این اتفاق بیفتد و در صورت مغایرت‌های بین سامانه و چک فیزیکی، قطعاً سامانه حاکم خواهد بود.

این کارشناس بانکی امور بانکی در پایان تأکید کرد: این زیرساخت هنوز وجود ندارد، به نظر می‌رسد که بانک مرکزی اقدامی هم برای انجام این کار کرده باشد و احتمالاً این بخش هم که تقریباً می‌شود گفت مهم‌ترین بخش و نوآوری قانون چک است و واقعاً اعتبار را به چک برمی‌گرداند با یک تأخیر قابل ملاحظه‌ای توسط بانک مرکزی اجرا شود. بحث بعدی ایجاد امکان استعلام آخرین وضعیت صادرکننده چک است. در این زمینه بانک مرکزی اقدامات خوبی را انجام داده است، بخشی از این فعال شده و باید کمی اتفاقات دقیقتری بیفتد که به نظر می‌رسد در این زمینه هم گامهای مثبتی برداشته شده و مشکلی نخواهیم داشت.

مهم‌ترین بخش‌های قانون جدید چک با تعلق بانک مرکزی هنوز اجرایی نشده است

یک کارشناس امور بانکی با اشاره به تعلق زیاد و غیر قابل توجه بانک مرکزی در اجرای بندهای فراوان قانون جدید چک از جمله چک الکترونیک گفت: متأسفانه تاکنون بانک مرکزی هنوز بخشی از بندهایی از این قانون که در تاریخ ۲۱ آذر ۹۷ هم لازم اجرا می‌شدند، را اجرایی نکرده است.

بیشتر جلوی تکمیل شدن این خط لوله را بگیرند. قرار است این تحریم‌ها از سوی سناتورهایی نظر تد کروز جمهوری خواه و جین شاهین دموکرات در جلسه سنا در روز دوشنبه مطرح شود. این سناتورها هنوز درباره این خبر که تا چند روز دیگر شاهد ارائه این طرح خواهیم بود، موضعی نگرفته‌اند.

کروز، بیشتر توثیت مربوط به تصمیم سناتورهای آمریکایی برای اعمال تحریم بیشتر علیه خط لوله انتقال گاز روسیه به اروپا را بازنشر داده بود. با اینکه هنوز مشخص نیست این دو سناتور آمریکایی چه اقداماتی را در طرح خود خواهند آورد اما انتظار می‌رود آنها به سمت تحریم هر کشتی و یا شخصی که به اتمام این پروژه کمک کند، بروند. همین دو سناتور بودند که سال گذشته میلادی هم طرح تحریم خط لوله انتقال گاز روسیه به اروپا را مطرح کرده و در سنای آمریکا به تصویب رساندند. سخنگوی تد کروز پیشتر گفته بود تمام گزینه‌ها برای جلوگیری از تکمیل این خط لوله روی میز است.

دفتر خدمات تحقیقاتی کنگره آمریکا، روز پنجشنبه اعلام کرد که اعضای کنگره ممکن است تحریم‌های جدیدی را در واکنش به از سرگیری ساخت بخش باقیمانده از خط لوله نورد استریم ۲ توسط روسیه علیه این پروژه اعمال کند.

روسیه و شرکای حاضر در این پروژه از جمله آلمان، بارها نسبت به اقدام واشنگتن برای جلوگیری از تکمیل نورد استریم ۲، انتقاد کرده‌اند. اخیرا آنگلا مرکل صدر اعظم آلمان، طی گفت‌گو با دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا، از مخالفت جدی برلین با برخی سیاست‌های آمریکا از جمله تحریم‌ها علیه نورد استریم ۲، خبر داد.

احتمال اعمال تحریم‌های بیشتر علیه خط لوله گاز روسیه به اروپا توسط آمریکا

سناتورهای آمریکایی در تلاش هستند تا تحریم‌های جدیدی را علیه خط لوله انتقال گاز روسیه به اروپا موسوم به نورد استریم ۲ اعمال کنند.

به گزارش خبرنگار اقتصاد بین‌الملل خبرگزاری فارس به نقل از راشاتودی، پس از آنکه اقدامات پیشین آمریکا نتوانست به متوقف شدن اجرای خط لوله انتقال گاز روسیه به اروپا موسوم به "نورد استریم ۲" منجر شود حالا خبر می‌رسد سناتورهای آمریکایی در تلاش هستند تا با اعمال تحریم‌های

«عدم واریز سود مجامع بورس توسط سامانه سجام»، «چرا با سجام، شاهد سبک قدیمی در پرداخت سود هستیم؟»، «واریز سود مجامع شرکت‌های بورسی توسط سامانه سجام» و «پرداخت سود توسط سجام صورت گیرد» خواهان پیگیری خبرنگار فارس و پاسخگویی مسئولان مربوطه شدند.

در این زمینه خبرنگار فارس از حسین سلاح ورزی نماینده اتاق بازرگانی ایران در شورای عالی بورس در مورد لزوم واریز سود مجمع شرکت‌های بورسی از طریق سامانه سجام به حساب سهامداران بر اساس پویش ۸۲ هزار امضایی در سامانه «فارس من» خبرگزاری فارس پرسید، که وی پاسخ داد: الان الزامی برای شرکت‌های بورسی مبنی بر واریز سود سهام از طریق سجام وجود ندارد. به همین خاطر بعضی از شرکت‌ها مثل سرمایه گذاری ملت از طریق سجام توزیع سود می‌کنند، بسیاری هم خیر.

سلاح ورزی در مورد این که آیا باید مقررات جدید برای الزام ناشران و شرکت‌های بورسی به واریز سود سهامداران از طریق سجام وجود دارد، گفت: این مساله را هفته آینده در شورای عالی بورس مطرح می‌کنیم.

نایب رئیس اتاق بازرگان ایران و نماینده اتاق بازرگانی در شورای عالی بورس همچنین در توثیتی در صفحه شخصی خود نوشت: امروز در شرکت سپرده‌گذاری گزارش شد که زیرساخت مناسب برای واریز سود مجامع بورس از طریق سامانه #سجام فراهم شده است.

از طریق شورای عالی بورس پیگیری خواهیم کرد که به زودی همه شرکت‌ها ملزم به واریز سود سهامداران از این مسیر بشوند.

همه شرکت‌ها ملزم به واریز سود سهامداران از طریق سامانه سجام

نماینده اتاق ایران در شورای عالی بورس با بیان این که شرکت‌های بورسی فعلا الزامی برای واریز سود مجامع خود از طریق سامانه سجام ندارند، گفت: این موضوع را در جلسه آینده شورای عالی بورس مطرح می‌کنیم.

به گزارش خبرگزاری فارس، تعداد ۸۲ هزار نفر از مخاطبان سامانه «فارس من» با ثبت موضوع

قدرت سیاسی و کنش اقتصادی

دکتر موسی غنی‌نژاد

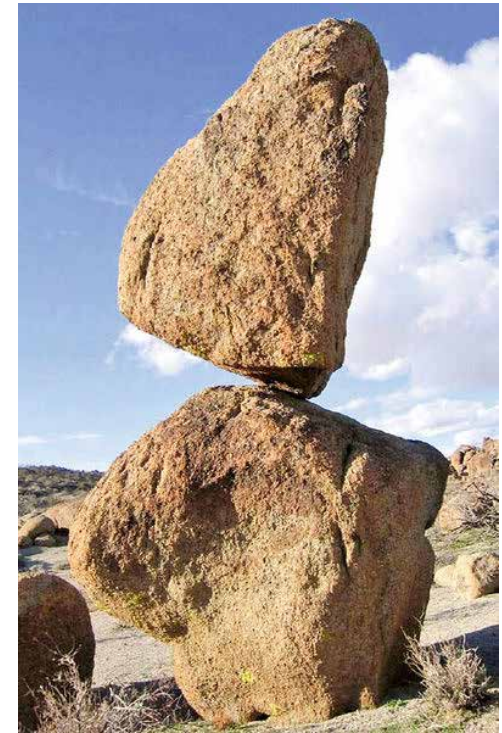
در شرایط بحرانی و حوادث غیرمترقبه، گرایش صاحبان قدرت سیاسی به مداخله در اقتصاد و کنترل بازار بیشتر می‌شود. این گرایش عمومی و طبیعی است؛ عمومی است یعنی در همه جوامع اعم از پیشرفته یا غیر آن هم اتفاق می‌افتد و هم طبیعی است؛ چون صاحبان قدرت سیاسی طبیعتاً گرایش به این دارند تا خود را مسلط بر همه امور جامعه از جمله اقتصاد معرفی کنند.

واقعیت این است که این مداخلات در اغلب موارد ناکارآمد از آب درمی‌آید؛ ولی این ناکارآمدی مانع از تکرار آن نمی‌شود. تاریخ اقتصاد مملو از این تجربه‌های شکست‌خورده است. از زمانی که تفکر علمی اقتصاد شکل گرفته و مدون شده تا

کنون این چالش میان اقتصاددانان و دارندگان قدرت سیاسی در جریان بوده است. نظام اقتصادی در دنیای امروز بر منطق بازار استوار است و این منطق مبتنی بر کنش اقتصادی یا کنش فردی است. منطق بازار برآیند کنش‌ها یا انتخاب‌های فردی است که الزاماً از اراده سیاسی حاکمان تبعیت نمی‌کند و اگر این اراده در تضاد با آن منطق باشد، نتیجه‌ای جز آشفتگی نخواهد داشت. آدام اسمیت بیش از دو سده و نیم پیش با تمثیل زیبایی این رابطه چالش‌برانگیز را به تصویر کشیده است: «به نظر می‌رسد انسان تشکیلاتی... تصور می‌کند قادر است اعضای مختلف یک جامعه بزرگ را به همان سادگی که دست قادر به چیدن مهره‌های شطرنج است، منظم کند. او در نظر نمی‌گیرد که مهره‌های شطرنج اصل حرکتی دیگری جز دستی که آنها را جابه‌جا می‌کند، ندارند؛ ولی در صفحه شطرنج بزرگ جامعه انسانی، هر یک از این مهره‌ها اصل حرکتی خاص خود را دارد که ممکن است با اصل حرکتی که قانون‌گذار انتخاب و بر او تحمیل می‌کند، کاملاً متفاوت باشد. اگر این دو اصل باهم سازگار باشند و در یک جهت عمل کنند، بازی جامعه انسانی به‌راحتی و هماهنگ پیش می‌رود و به احتمال زیاد توام با خرسندی و موفقیت خواهد بود. ولی اگر آنها مخالف یا متفاوت باشند، بازی به‌گونه‌ای رقت‌انگیز ادامه خواهد یافت و جامعه همیشه در غایت آشفتگی به سر خواهد برد.» مصداق تفاوت و تضاد میان «انسان تشکیلاتی» یا صاحبان قدرت سیاسی و اصل حرکتی انسان‌ها یا کنش اقتصادی را تقریباً به‌صورت روزمره در صحنه جامعه ایران می‌توان مشاهده

کرد: رئیس پلیسی که می‌خواهد مانع افزایش نرخ ارز شود، وزیر بهداشتی که با پرخاش به «دلان» خواهان توزیع رایگان ماسک و مواد بهداشتی می‌شود، مسوولانی که با ممانعت از صادرات درصدد تنظیم بازار هستند و قس علی‌هذا. نکته تامل‌برانگیز در این میان تکرار مکررات، اصرار بر تحمیل اراده سیاسی بر منطق اقتصادی و درس نیاموختن از تجربه‌های شکست‌خورده گذشته است. فهم این واقعیت دشوار نیست که افزایش تقاضا موجب افزایش قیمت می‌شود؛ مگر اینکه عرضه نیز متناسب با تقاضا افزایش یابد. با دستور و بگیر و ببند قیمت کاهش نمی‌یابد، بلکه وضعیت بازار به هم می‌ریزد و دسترسی متقاضیان به کالا دشوارتر می‌شود و زمینه‌های گسترش فساد و رانت‌خواری افزایش می‌یابد. وقتی به‌دلیل تورم مزمن دو رقمی، پول ملی ارزش و قدرت خرید خود را از دست می‌دهد ناگزیر ارزش برابری آن نسبت به ارزهای خارجی تضعیف می‌شود. زمانی که به‌دلیل افزایش تنش‌های سیاسی در روابط بین‌المللی، تجارت خارجی و روابط مالی و بانکی بین‌المللی دچار مشکل می‌شود و چشم‌انداز صادرات تیره و تار می‌شود، طبیعی است که انتظارات کنشگران اقتصادی بدبینانه می‌شود و تقاضا برای ارز خارجی افزایش می‌یابد. توصیه، نصیحت یا دستور مقامات پولی رفتار این کنشگران را تغییر نمی‌دهد. علت اینکه اغلب سیاست‌گذاری‌های دولتی در عرصه اقتصاد ناکام می‌شوند یا حتی نتایج معکوس می‌دهند، همین تنش و تضاد میان دو منطق متفاوت است. تا زمانی که صاحبان قدرت سیاسی علم اقتصاد را به جد نگیرند،

هیچ توفیقی نصیب سیاست‌های اقتصادی مورد نظر آنها نخواهد شد. تکرار و تاکید بر اینکه «در شرایط حساس کنونی» یا «در وضعیت غیر عادی و نامتعارف» قوانین علم اقتصاد صدق نمی‌کند و باید تمهیدات دیگری اندیشید، نشانه بارز جدی نگرفتن علم اقتصاد است. همان‌طور که در هوای آفتابی و باد و باران، قانون جاذبه به یکسان عمل می‌کند، قوانین اقتصادی نیز چنین شأنی دارند. تفاوتی نمی‌کند که ما در شرایط حساس یا غیرحساس، عادی یا غیرعادی باشیم یا تصور کنیم که هستیم، قانون اقتصادی به یکسان عمل می‌کند. اینکه انتظارات خوش‌بینانه یا بدبینانه در شرایط مساعد یا بحرانی روی کنش اقتصادی اثر می‌گذارد، جای تردیدی نیست؛ اما باید توجه کرد این خود یکی از مهم‌ترین مولفه‌های قوانین اقتصادی است. سیاست‌گذاری که برای خوشایند دیگران وعده‌های عوام‌فریبانه می‌دهد و نهایتاً اعتماد کنشگران اقتصادی را از دست می‌دهد، به انتظارات بدبینانه در جامعه دامن می‌زند. این انتظارات صرف‌نظر از میزان انطباق آن با «واقعیات»، تاثیر منفی خود را می‌گذارد. به این ترتیب است که سیاست‌گذاری‌های اقتصادی در کشور ما اغلب نتایج معکوس به همراه می‌آورد. سیاست‌های پولی در اوایل سال ۱۳۹۷ (تعیین دلار ۴۲۰۰ تومانی) به جای ایجاد ثبات در بازار موجب تلاطم بیشتر شد. توصیه ما به سیاست‌گذاران اقتصادی در «شرایط حساس» کنونی این است که بدون در نظر گرفتن قوانین اقتصادی تصمیم‌گیری نکنند، وعده‌های غیرقابل دسترس ندهند و بیش از این به اعتماد کنشگران اقتصادی صدمه نزنند.

تاب‌آوری ملی اقتصادی در سایه فراگیر کرونا

راهکارهای اجرایی توسعه کارآفرینی در ایران

شرایط اقتصادی ایران شرایطی ویژه و بی‌مانند است. کاهش شدید بهای نفت و درآمدهای دولت؛ کسری بودجه و اتکا به مالیات شرکت‌ها و کسب‌وکارها از یکسو و تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا، نوسان‌های نرخ ارز، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش کسب‌وکارها و پایین بودن تقاضای موثر از سوی دیگر، اقتصاد کشور را سست و شکننده کرده است. چنین شرایطی بیش از هر زمان کشور را نیازمند سیاست‌گذاری‌های میان‌مدت و بلندمدت

توسعه کارآفرینی کرده است.

حال اگر تکانه جدید اقتصادی / اجتماعی و بین‌المللی چون کووید-۱۹ هم یک یک مردم و فعالان کسب‌وکارهای خرد، کوچک و متوسط و بزرگ و حتی نوپاها و نیز سیاست‌گذاران را با چالش‌های پرشمار جدی روبرو کند، این آسیب‌پذیری به مراتب افزون‌تر خواهد شد. ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) کشور از آن کسب‌وکارهای خدماتی کوچک و متوسط است؛ کسب‌وکارهایی مانند فروشندگانی خوراک، سالن‌های آرایش و پیرایشگاه‌ها، تولید و توزیع پوشاک، آمد و رفت درون‌شهری و برون‌شهری، هتل‌ها و مراکز گردشگری، مراکز ساخت و فروش صنایع دستی که در اثر فراگیری کرونا تعطیل یا نیمه‌فعال شده‌اند. به همین دلیل، کشورها علاوه بر رشد اقتصادی باید در برابر اتفاقاتی مثل سیل، زلزله، نوسان‌های نرخ ارز و تکانه‌های جهانی چون کرونا، به اقتصاد پایدار و تاب‌آور دست یابند. دستیابی به این دو هدف نیازمند سیاست‌گذاری‌های کارآمد توسعه کارآفرینی است.

توانایی ایستادگی و چیرگی بر بحران‌های کووید-۱۹، هم به تاب‌آوری افراد و شرکت‌ها و هم به تاب‌آوری ملی بستگی دارد. به دیگر سخن، از یکسو هر اقتصادی در روبرویی با تکانه‌های بحران‌سازی چون تحریم، زلزله و کووید-۱۹، آسیب‌پذیری‌هایی دارد و از سوی دیگر تاب‌آوری کشورها در برابر این بحران‌ها نشان از توانایی ایستادگی، سازش‌پذیری و نوسازی آنها پس از بحران دارد. شرایط و جایگاه برخی کشورها نیز بر آسیب‌پذیری آنها از این تکانه‌ها می‌افزاید. چنان‌که بسیاری از کشورها مانند سنگاپور و مالزی با افزایش تاب‌آوری اقتصادی خود به روبرویی و ایستادگی در برابر تهدیدها برآمده‌اند.

به هر حال تاب‌آوری، شاخص ترکیبی برگرفته از سه بعد اقتصادی است: ۱- سه نشانگر فرعی (GDP سرانه، شدت وابستگی به نفت، ریسک سیاسی)؛ ۲- کیفیت ریسک (جای گرفتن در معرض بلایای طبیعی، کیفیت مدیریت ریسک بلایای طبیعی، کیفیت مدیریت ریسک آتش‌سوزی) و ۳- کنترل زنجیره عرضه (کنترل فساد اداری و مالی، کیفیت عرضه داخلی).

هریک از این ابعاد نیز با چهار نشانگر اندازه‌گیری می‌شود. این شاخص تاب‌آوری پس از نرمال‌سازی، بین صفر و صد خواهد بود که هر چه به صفر نزدیک‌تر باشد؛ تاب‌آوری کمتر و هر چه به صد نزدیک‌تر باشد، تاب‌آوری بیشتر است. بر پایه گزارش جهانی تاب‌آوری، کشورهای نروژ، دانمارک و سوئیس، بالاترین امتیاز تاب‌آوری را به دست آورده‌اند. کشورهایی چون هائیتی، اتیوپی و پاکستان نیز از کمترین تاب‌آوری برخوردارند. رتبه ایران با ۱۸۴۰ امتیاز ۱۲۰ بوده که نسبت به سال ۲۰۱۸، دو رتبه کاهش یافته است.

این روزها جهان در تنگناهای روبرویی با کرونا شرایط ویژه‌ای را تجربه می‌کند. این اپیدمی فراگیر، خطری جهانی برای همه کشورها است و هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند به‌تنهایی ریسک‌های جهانی این چینی را کنترل کند. نروژ و دانمارک با بالاترین شاخص تاب‌آوری تا ۱۰ مارس ۲۰۲۰، به ترتیب ۶۰۱۰ و ۵۴۰۲ نفر مبتلا به کرونا داشته‌اند. نسبت شمار درگذشتگان به مبتلایان در این دو کشور نیز به ترتیب ۱/۳۳ و ۴ بوده است.

چین و ایران نیز در رتبه ۷۳ و ۱۲۰ تاب‌آوری، نسبت مرگ‌ومیر به شمار مبتلایان به کرونا، به ترتیب برابر ۴ درصد و ۱/۲ درصد هستند. به هر حال به گفته سازمان جهانی بهداشت، دولت‌ها و

کسب‌وکارها تنها با افزایش تاب‌آوری می‌توانند این اپیدمی را مهار کنند. رهبران جوامع و کسب‌وکارها باید نظام‌های فکری پاسخ به کووید-۱۹ را به کار گیرند و برای ریسک‌های آتی آماده شوند.

توصیه‌های سیاستی

براساس پیش‌بینی‌های پژوهشگران امپریال کالج لندن، حداقل ۱۸ ماه طول می‌کشد تا واکنش کووید-۱۹ کشف و عملیاتی شود. تا آن زمان قطعا تغییرات شگرفی جهان کسب‌وکار را دگرگون خواهد کرد. به هر حال، براساس گزارش شرکت مشاوره‌ای مک‌کینزی، رهبران کسب‌وکارها باید بر تاب‌آوری خود و کارکنانشان در این دوره بیفزایند. اغلب کارآفرینان ایرانی با رعایت پروتکل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی ستاد ملی کرونا، به دورکاری، توسعه بازاریابی اینترنتی و دیجیتالی روی آورده‌اند. از سوی دیگر، توسعه کارآفرینی در جایگاه عامل کلیدی توسعه و پیشرفت اقتصادی نیازمند سیاست‌گذاری در سطح کلان است. براساس نظریه مراحل توسعه اقتصادی پورتر، کشور ما عمدتاً در مرحله اقتصادهای عامل‌محور (سنتی) یا حداکثر در مرحله میان اقتصادهای عامل‌محور (مانند هند و عربستان) و اقتصادهای کارآیی‌محور (چون ترکیه و مالزی) جای دارد. در اقتصادهای کارآیی‌محور، سیاست کارآفرینی فرصت‌گرای بهبودمحور که دستاورد آن افزایش بهره‌وری ملی است، تشویق می‌شود. از این‌رو، از تلاش‌های کارآفرینانه در راستای کاهش ناکارآمدی‌های ملی در بهره‌گیری از منابع و ظرفیت‌های بلااستفاده ملی (افزایش بهره‌وری ملی) همراه با توسعه نوآوری (با کارآفرینی نوآورانه و فناوریانه) گریزی نیست.

درباره نقش دولت و خط‌مشی‌های حاکمیت در توسعه کارآفرینی و برخورد با نوپاها دیدگاه‌های

«چشمه علی» استخر پنج ستاره جنوب تهران

با افزایش دمای هوا و فروکش کردن تب کرونا جوانان محله های جنوب تهران برای فرار از هزینه های بالای استخرهای پایتخت، به چشمه علی بعنوان استخر پنج ستاره جنوب تهران پناه بردند.

